

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 och 17 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om skada, ådragen i militärtjänst ändras så att krigsinvalid, vilkas invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst är 25 procent, kan betalas ersättning för vård eller deltidsvård på privat anstalt även då behovet därav beror på annan skada eller sjukdom än den som ersätts. För att behandlingen av ersättningar ska bli enklare och gå snabbare föreslås dessutom att lagen om skada, ådragen i militärtjänst ändras så, att begravningshjälp enligt lagen kan betalas en krigsinvalids

dödsbo utan särskild ansökan och utredning om begravningskostnaderna. Det föreslås att bestämmelsen om betalning av begravningshjälp på grund av att den avlidnes kropp inte har anträffats slopas i paragrafen som onödig.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2008.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Anstaltsvård

Enligt 6 § 5 mom. i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) kan till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 30 procent betalas ersättning med statsmedel för vård eller deltidsvård på anstalt även då behovet därav beror på annan skada eller sjukdom än den som ersätts. Enligt 4 § i förordningen om tillämpningen av vissa stadganden i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (1117/1985) är en förutsättning för ersättning av vård eller deltidsvård på anstalt enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst att det inte kan anses skäligt att den skadade eller insjuknade vårdas i hemmet på grund av att hans hälsotillstånd till följd av kroppsskada eller sjukdom har försvagats för längre tid.

Krigsinvalid, vilkas invaliditetsgrad är under 30 procent betalas ersättning för vård eller deltidsvård på anstalt endast om behovet av anstaltsvård beror på den skada eller sjukdom som ersätts. I praktiken är detta ovanligt eftersom orsakerna till att krigsinvalid med lindriga skador behöver långvarig anstaltsvård närmast beror på hög ålder och svåra sjukdomar och inte på krigsskadan.

Invalid, vilkas invaliditetsgrad är minst 30 procent kan gratis få permanent institutionsvård som ordnas i hemkommunen eller på krigsinvalidernas sjuk- och brödrahem runt om i landet samt på vissa andra anstalter som godkänts enligt Statskontorets konkurrensutvärderingsförfarande. Krigsinvalidernas sjuk- och brödrahem och andra privata anstalter som tillhandahåller institutionsvård uppgår till sammanlagt 38 stycken.

Till krigsinvalid, vilkas invaliditetsgrad är minst 30 procent och som är stadigvarande

bosatta i Sverige ersätts enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst vård i Sverige som motsvarar dygnet runt vård eller deltidsvård på anstalt. Statskontoret beslutar om anskaffande och ordnande av vård i Sverige.

Antalet krigsinvalidier vilkas invaliditetsgrad är minst 30 procent uppgår för närvarande till ca 5 700. Av dem är något under 900 i kontinuerlig institutionsvård.

Antalet invalidier, vilkas invaliditetsgrad är 25 procent uppgår till ca 1 150. Största delen av dem bor hemma med hjälp av hemservice och hemsjukvård. En del av dem behöver mycket service för att klara sig hemma. Till krigsinvalidier, vilkas invaliditetsgrad är minst 20 procent betalas ersättning för kostnaderna för hemservice enligt 17 § 1 mom. 3 punkten i socialvårdslagen (710/1982), bodeservice enligt 4 punkten i samma paragraf och stöd för närståendevård samt för kostnaderna för sjukvårdstjänster enligt 14 § 1 mom. 2 punkten i folkhälsolagen (66/1972).

1.2. Begravningshjälp

Enligt 17 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst betalar Statskontoret begravningshjälp om den fastställda invaliditetsgraden för krigsinvaliden är minst 20 procent. Ifall invalidens död föranleddes av en skada eller sjukdom som ska ersättas betalas begravningshjälp efter invalidens död även för en invalid vars invaliditetsgrad var under 20 procent. Det grundläggande beloppet för begravningshjälp på 1995 års nivå uppgår till 1 599,65 euro. Det betalas dock årligen justerat enligt bestämmelserna om indexförhöjning av arbetstagares pensioner. Begravningshjälpen uppgår till 2 107,95 euro år 2007.

Begravningshjälp kan betalas till fullt belopp till dödsboet om begravningskostnaderna har betalats ur boets medel. I annat fall betalas i begravningshjälp till den som dragit försorg om begravningen beloppet av de därav föranledda kostnaderna. I det fallet beviljas i begravningshjälp dock inte mera än vad som får betalas till ett dödsbo. Ifall begravningskostnaderna har betalats ur boets medel, betalas begravningshjälp utan utredning om kostnadernas storlek.

Statskontoret utfärdar beslut om betalning av begravningshjälp. Den genomsnittliga tiden för behandling av ansökan om begravningshjälp var 24 dagar år 2006. År 2006 beviljade Statskontoret begravningshjälp på grund av en invalids död i ca 1 200 fall. Antalet beräknas ligga på samma nivå under de närmaste åren. Behandlingen av och beslut i ärenden som gäller begravningshjälp kräver en insats av ca ett årsverke vid Statskontoret.

Enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst kan Statskontoret betala begravningshjälp till den avlidnes dödsbo även utan ansökan. Också då måste Statskontoret, innan det fattar beslut om begravningshjälp, av någon delägare i dödsboet få reda på om begravningskostnaderna har betalats av boets medel. Ansökan innebär att behandlingen av ärendet går snabbare eftersom omnämnande av att begravningskostnaderna har betalats av boets medel redan ingår i ansökan. En ansökan ska alltid göras om någon annan än dödsboet anhåller om begravningshjälp.

När begravningshjälp beviljas dödsboet betalas begravningshjälpen in på den avlidnes konto för livränta, dvs. det konto på vilket Statskontoret betalade in livränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst och andra ersättningar, då den avlidne levde. Om kontot för livränta inte längre är i kraft men det finns en efterlevande make med andel i boet betalas begravningshjälpen i allmänhet in på det konto som den efterlevande maken uppgår. När kontot för livränta inte längre är i kraft och det inte finns någon efterlevande make med andel i boet ges först endast ett beslut i begravningshjälpsärendet men pengarna betalas inte ut förrän dödsboutredningen är klar. Syftet med utredningen är att av delägarna i dödsboet få fullmakt att betala ut begravningshjälpen till någon angiven person eller en utredning om det konto på vilket begravningshjälpen kan betalas in till dödsboet.

I praktiken betalas begravningshjälpen med vissa undantag in på invalidens konto för livränta som vid invalidens död övergår i dödsboets besittning. Med stöd av räkningar har begravningshjälp betalats till någon annan än dödsboet endast i några fall per år under 2000-talet, och vissa år inte alls. T.ex. under 2007 hade före utgången av juli kommit in endast en ansökan, enligt vilken begravn-

ningshjälp med stöd av räkningar söktes av någon annan än dödsboet, år 2006 kom det in 4 sådana ansökningar, år 2005 kom det in 1 ansökan och 2004 ingen alls. Någon annan är i allmänhet den kommun eller delägare i dödsboet som skött begravningen.

Enligt 17 §, som gäller begravningshjälp, kan till dödsboet betalas begravningshjälp även då begravning inte har kunnat äga rum på grund av att den avlidnes kropp inte har anträffats. Paragrafen har möjliggjort betalning av begravningshjälp efter dem som har försvunnit i kriget och den tillämpades i slutet av 1940-talet och på 1950-talet. Numera har man inte haft anledning att tillämpa paragrafen. Den kunde idag tillämpas endast i sådana fall att en krigsinvalid, som får ersättning för skada, ådragen i militärtjänst, försvinner varvid dödsboet kunde beviljas begravningshjälp efter det att han förklarats död trots att det inte har uppstått några begravningskostnader.

Antalet krigsinvalids kommer att vara ca 11 400 i slutet av 2007 och deras medelålder ca 86 år.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Anstaltsvård

I propositionen föreslås att 6 § 5 mom. i lagen om skada, ådragen i militärtjänst ändras så att till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 25 procent kan betalas ersättning för vård eller deltidsvård på anstalt även då behovet av det beror på annan skada eller sjukdom än den som ersätts. Avsikten är att den föreslagna ändringen även ska gälla krigsinvalids som bor i Sverige.

I 6 § 5 mom. i lagen om skada, ådragen i militärtjänst föreskrivs också om periodisk anstaltsvård för krigsinvalids vilkas invaliditetsgrad är 20 eller 25 procent. Då rätten till anstaltsvård utvidgas till att gälla krigsinvalids vilkas invaliditetsgrad är 25 procent blir periodisk anstaltsvård onödig för deras del. Av den anledningen föreslås att momentets ordalydelse om periodisk anstaltsvård ändras så att hänvisningen till krigsinvalids vilkas invaliditetsgrad är 25 procent slopas.

Dessutom föreslås att till 6 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst fogas ett nytt

9 moment, enligt vilket ersättning för anstaltsvård kan betalas krigsinvalids vilkas invaliditetsgrad är 25 procent om den som tillhandahåller tjänsten är ett allmännyttigt samfund eller en stiftelse.

Sådan anstaltsvård som avses i propositionen kan således ordnas i någon privat anstalt som Statskontoret har godkänt på basis av konkurrensutsättning. Ifall en krigsinvalid, vars invaliditetsgrad är 25 procent, är i anstaltsvård vid en kommunal eller en sammansatt anstalt kan inte ersättning betalas enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst. Detta beror på att avsikten, enligt budgetpropositionen för 2008, är att finansiera revideringen med Penningautomatföreningens vinstmedel enligt 22 § 2 mom. i lotterilagen (1047/2001) och 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst. Nämda bestämmelser ger inte möjlighet att använda Penningautomatföreningens vinstmedel för ersättning av tjänster som tillhandahålls av en offentlig serviceproducent.

2.2. Begravningshjälp

I propositionen föreslås att 17 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst ändras så att begravningshjälp kan betalas till dödsbo utan utredning om begravningskostnaderna har betalats av boets medel. Ändringen innebär att begravningshjälp kan betalas ut snabbare. Ändringen gör det möjligt att betala in begravningshjälpen på invalidens ersättningskonto genast när de anhöriga har meddelat hans död eller uppgiften har kommit från befolkningsdatasystemet in i Statskontorets ADB-baserade ersättningsregister.

I de få fall då någon som står utanför dödsboet har skött begravningen kan han få ersättning för begravningskostnaderna på samma sätt som för närvarande. Om de begravningskostnader som en utomstående har betalat underskrider begravningshjälpen kan skillnaden betalas till dödsboet. Ifall begravningshjälpen redan har betalats in till fullt belopp på den avlidnes konto kan den utomstående såsom nu kräva begravningskostnaderna av den avlidnes dödsbo.

I propositionen föreslås att bestämmelsen om att begravningshjälp kan betalas även då begravning inte har kunnat äga rum på grund

av att den avlidnes kropp inte har anträffats slopas i lagens 17 § som onödig. I det fall att en krigsinvalid försvinner kan begravningshjälp betalas dödsboet utan detta omnämnande efter det att krigsinvaliden förklarats död då för betalning av begravningshjälp till dödsboet inte längre krävs någon utredning om att begravningskostnaderna har betalats av boets medel.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Anstaltsvård

Den föreslagna ändringen innebär att ca 140 nya krigsinvalider kommer att omfattas av vård och deltidsvård på anstalt som ersätts till fullt belopp. En del av dessa invalider som övergår i anstaltsvård har redan omfattats av tjänster inom den kommunala öppna vården som ersätts av staten enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst eller har fått ersättning för periodisk anstaltsvård i 10 veckor per år. Dessa klienters övergång till anstaltsvård innebär en motsvarande inbesparing då det gäller tjänster inom den öppna vården och periodisk anstaltsvård. Med beaktande av den inbesparing som revideringen föranleder då det gäller tjänster inom den öppna vården och periodisk anstaltsvård ökar den statens utgifter med ca 3,9 miljoner euro år 2008.

Att ersättningen av vård och deltidsvård på anstalt utvidgas till att gälla alla krigsinvalider vilkas invaliditetsgrad är minst 25 procent innebär en avsevärd förmån för invali-

derna och underlättar den ekonomiska ställningen för deras makar.

3.2. Begravningshjälp

Den föreslagna ändring som gäller begravningshjälp leder till att begravningshjälp kan betalas ut snabbare eftersom begravningshjälpen i de flesta fall kan betalas den avlidnes dödsbo utan särskild utredning. Revideringen innebär att begravningshjälp kan betalas in på den avlidnes konto automatiskt från statskontorets ADB-baserade ersättningssystem, varvid ca ett halvt årsverke kan sparas in då det gäller behandlingen av begravningshjälpsärenden. Detta förutsätter smärre ändringar i ersättningssystemet men det föranleder inte några nämnvärda kostnader. Propositionen har inga andra statsfinansiella konsekvenser.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Statskontoret.

Sotainvalidien Veljesliitto — Krigsinvalidernas Brödraförbund ry har hörts i samband med beredningen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ändring av 6 och 17 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 maj 1948 om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 § 5 mom. och 17 §, sådana de lyder, 6 § 5 mom. i lag 990/2006 och 17 § i lag 536/2001, samt *fogas* till 6 §, sådan den lyder i lag 622/1965, 398/1978, 1225/1993, 1035/1999, 1022/2004 och i nämnda lag 990/2006, ett nytt 9 mom., som följer:

6 §

I enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet ersätts såsom sjukvård även periodisk läkarundersökning, rehabilitering som avser återställande eller bevarande av arbets- eller funktionsförmågan samt vård eller deltidsvård på anstalt. Till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 25 procent kan ersättning betalas för vård eller deltidsvård på anstalt även då behovet därav beror på annan skada eller sjukdom än den som ersätts. Under samma förutsättningar kan till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 20 procent betalas ersättning för vård på anstalt för högst tio veckor per år eller deltidsvård på anstalt för högst 70 dagar per år, dock inte för sådan av kommun eller samkommun anordnad anstaltsvård som avses i 24 § i socialvårdslagen, sådan vård på vårdplats som försiggår dygnet runt för vilken avgift kunde tas ut enligt patientens betalningsförmåga eller sådan på vårdplats given kortvarig vård vars hu-

vudsakliga ändamål är medicinsk rehabilitering. Dessutom kan ersättning för rehabilitering, även om behovet därav inte beror på skada eller sjukdom som ersätts, betalas till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 10 procent.

Till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 25 procent kan ersättning betalas för vård eller deltidsvård på anstalt om servicen har tillhandahållits av ett allmännyttigt samfund eller en stiftelse.

17 §

Har en kroppsskada eller sjukdom lett till döden eller var den skadades eller insjuknades invaliditetsgrad vid hans död minst 20 procent, betalas i begravningshjälp 1 599,65 euro till den avlidnes dödsbo. Om andra än dödsboets medel har använts till begravningskostnaderna kan begravningshjälp betalas till den som svarat för begravningskostnaderna dock så, att det totala beloppet

av begravningshjälp inte överskrider belop- Denna lag träder i kraft den 1 januari
pet enligt denna paragraf. 2008.

Helsingfors den 5 oktober 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Paula Risikko*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 6 och 17 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 maj 1948 om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 § 5 mom. och 17 §, sådana de lyder, 6 § 5 mom. i lag 990/2006 och 17 § i lag 536/2001, samt *fogas* till 6 §, sådan den lyder i lag 622/1965, 398/1978, 1225/1993, 1035/1999, 1022/2004 och i nämnda lag 990/2006, ett nytt 9 mom., som följer:

Gällande lydelse

6 §

I enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet ersätts såsom sjukvård även periodisk läkarundersökning, rehabilitering som avser återställande eller bevarande av arbets- eller funktionsförmågan samt vård eller deltidsvård på anstalt. Till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 30 procent kan ersättning betalas för vård eller deltidsvård på anstalt även då behovet därav beror på annan skada eller sjukdom än den som ersätts. Under samma förutsättningar kan till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 20 procent *men mindre än 30 procent* betalas ersättning för vård på anstalt för högst tio veckor per år eller deltidsvård på anstalt för högst 70 dagar per år, dock inte för sådan av kommun eller samkommun anordnad anstaltsvård som avses i 24 § i socialvårdslagen, sådan vård på vårdplats som försiggår dygnet runt för vilken avgift kunde tas ut enligt patientens betalningsförmåga eller sådan på vårdplats given kortvarig vård vars huvudsakliga ändamål är medicinsk rehabilitering. Dessutom kan ersättning för rehabilitering, även om behovet därav inte beror på skada eller sjukdom som ersätts, betalas till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 10 procent.

Föreslagen lydelse

6 §

I enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet ersätts såsom sjukvård även periodisk läkarundersökning, rehabilitering som avser återställande eller bevarande av arbets- eller funktionsförmågan samt vård eller deltidsvård på anstalt. Till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 25 procent kan ersättning betalas för vård eller deltidsvård på anstalt även då behovet därav beror på annan skada eller sjukdom än den som ersätts. Under samma förutsättningar kan till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 20 procent betalas ersättning för vård på anstalt för högst tio veckor per år eller deltidsvård på anstalt för högst 70 dagar per år, dock inte för sådan av kommun eller samkommun anordnad anstaltsvård som avses i 24 § i socialvårdslagen, sådan vård på vårdplats som försiggår dygnet runt för vilken avgift kunde tas ut enligt patientens betalningsförmåga eller sådan på vårdplats given kortvarig vård vars huvudsakliga ändamål är medicinsk rehabilitering. Dessutom kan ersättning för rehabilitering, även om behovet därav inte beror på skada eller sjukdom som ersätts, betalas till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 10 procent.

17 §

Har kroppsskada eller sjukdom lett till döden eller var den skadades eller insjuknades invaliditetsgrad vid hans död minst 20 procent, erlæggs i begravningshjälp 1 599,65 euro till den avlidnes dödsbo, om begravningskostnaderna betalats ur boets medel eller om begravning inte har kunnat äga rum på grund av att den avlidnes lik inte har anträffats. I annat fall erlæggs i begravningshjälp till den, som dragit försorg om begravningen, beloppet av de därav föranledda kostnaderna, dock inte mera än vad som får erläggas till ett dödsbo.

17 §

Har en kroppsskada eller sjukdom lett till döden eller var den skadades eller insjuknades invaliditetsgrad vid hans död minst 20 procent, *betalas* i begravningshjälp 1 599,65 euro till den avlidnes dödsbo. Om *andra än dödsboets medel har använts till begravningskostnaderna kan begravningshjälp betalas till den som svarat för begravningskostnaderna dock så, att det totala beloppet av begravningshjälp inte överskrider beloppet enligt denna paragraf.*

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.